

Lähtettäjä
Päijät-Hämeen ympäristöterveys
 PL 66
 15871 HOLLOLA

Tarkastuskertomus

Terveydensuojelutoimiala
 Pvm 8.11.2024
 Tapahtumatunnus 1804009

Vastaanottaja
Asikkalan kunta
 PL 6
 17201 VÄÄKSY

Asia Terveydensuojelulain mukainen säännöllisen valvonnan tarkastus Länsi-Asikkalan koulun tiloihin ja toimintaan
Toimija Asikkalan kunta (0145208-4)
Kohde Länsi-Asikkalan koulu
 Hilliläntie 207, 17430 KURHILA
Toiminnan nimi Länsi-Asikkalan koulu
Toiminta Peruskoulu
Aika 6.11.2024

Läsnäolijat

Tarkastaja Mira Ikonen
Toimipaikan edustaja Esa Rouvala
 Pekka Ahlqvist

Tarkastuksen perusteet

Päijät-Hämeen ympäristöterveyden valvontasuunnitelman mukaan koulujen säännöllisen valvonnan tarkastustiheys on joka kolmas vuosi. Valvontasuunnitelma on laadittu valtakunnallisen terveydensuojelun valvontaohjelman mukaan. Edellinen tarkastus on tehty 17.5.2021. Seuraava suunniteltu säännöllisen valvonnan tarkastus on v. 2027.

Kiinteistön omistaja on teettänyt Polygon Finland Oy:llä rakennuksen kosteus- ja sisäilmateknisen kuntotutkimuksen sekä altistumisolosuhteiden (työnro. 1310551). Tutkimukset on tehty 2.-16.9.2024 ja raportti on valmistunut 31.10.2024. Polygonin tutkimusraportti on toimitettu terveydensuojelulle. Polygonin tutkimukset ja raportin on tehnyt rakennusterveysasiantuntija pätevyyden omaava. Rakennusterveysasiantuntijapätevyys täyttää terveydensuojelulain 49 § mukaisen ulkopuolisen asiantuntijapätevyyden. Tällöin terveydensuojeluviranomainen voi käyttää raporttia terveyshaitan arviointiin.

Havainnot ja toimijalta edellytetyt toimenpiteet

1. KOHTEEN PERUSTIEDOT

1.1 Perustiedot

Havaintojen luokitus A = Vaatimustenmukainen (ei toimenpiteitä)

Havainnot

Kohteen kohdetiedot ovat terveydensuojeluviranomaisella ajan tasalla. Kohteen tiloissa ja toiminnassa ei ole tehty muutoksia viime tarkastuksen jälkeen.

Koulussa opiskelee 28 oppilasta.

2. RISKIARVIOINTI JA OMAVALVONTA

2.1 Riskiarviointi ja omavalvonta

Havaintojen luokitus B = Vähäisiä puutteita (ohjaus ja neuvonta)

Havainnot

Kiinteistön omistaja on teettänyt Polygonilla rakennuksen kosteus- ja sisäilmateknisen kuntotutkimuksen ja altistusolosuhteiden. Raportin myötä toiminnanharjoittaja on saanut selvityksen kohteeseen liittyvistä terveydellisistä olosuhteista ja niihin liittyvistä riskeistä.

Seuraavaksi toiminnanharjoittajan ja kiinteistön omistajan tulisi laatia ohjeet ja hallintakeinot riskien minimoimiseksi sekä seurata hallintakeinojen toimivuutta. Katso kohta 4.1.

Toimenpiteet

Terveysuojelu kehottaa toiminnanharjoittajaa ja kiinteistön omistajaa ottamaan käyttöön hallintakeinot riskien minimoimiseksi. Nämä hallintakeinojen tulisi käytännössä olla samoja kuin tilojen käyttöä turvaavat toimenpiteet. Hallintakeinoja ja käyttöä turvaavia toimenpiteitä tulee seurata ja mikäli havaitaan epäkohtia, tulee niihin puuttua riittävällä laajuudella.

3. TILAT, KALUSTEET, VÄLINEET SEKÄ LAITTEET

3.1 Tilat ja kalusteet

Havaintojen luokitus **B = Vähäisiä puutteita (ohjaus ja neuvonta)**

Havainnot

Pintamateriaalien kunnostusta ja maalausta on tehty sitä mukaa, kun tarvetta on havaittu. Ulko-ovet ja ulko-wc-ovet on uusittu viime tarkastuksen jälkeen. Ulko-wc:ten pintamateriaalit oli uusittu vaurioituneilta osin.

Pintamateriaalit ja kalusteet olivat peruskuntoiset ja toimintaan nähden riittävässä kunnossa.

Tilojen tasopinnoilla ja hyllyjen päällä oli tavaraa, jolloin pinnat eivät ole puhdistettavissa.

Toimenpiteet

Terveysuojelu suosittelee pitämään pöytäpinnat, tasot ja hyllyjen päälliset tyhjänä, jotta pinnat ovat puhdistettavissa.

3.3 WC-tilat

Havaintojen luokitus **B = Vähäisiä puutteita (ohjaus ja neuvonta)**

Havainnot

Tarkastuksella ei todettu huomautettavaa wc-tilojen mitoituksen, varustuksen, kunnossapidon tai siisteyden osalta lukuun ottamatta poikien wc:tä, johon on käynti ulkokautta pääoven vierestä. Tässä wc:ssä oli voimakas, poikkeava haju. Haju voisi olla peräisin kuivuneesta viemäristä.

Viime tarkastuksella kehoitettiin kunnostamaan wc:t, joihin on kulku ulkokautta. Wc:t oli kunnostettu v. 2022.

Wc-mitoitus ohjeistuksen mukaan kouluissa tulisi olla yksi wc-istuin 15 oppilasta kohti.

Toimenpiteet

Terveysuojelu kehottaa tarkkailemaan hajun esiintyvyyttä ja yhteyttä viemärien kuivumiseen. Mikäli hajua esiintyy eikä syy ollut kuivuneessa viemärisä, tulee toiminnanharjoittajan ryhtyä toimenpiteisiin hajun syyn selvittämiseksi ja poistamiseksi.

4. TILOJEN TERVEYDELLISET OLOSUHTEET JA VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN

4.1 Ilmanvaihto ja sisäilman laatu

Havaintojen luokitus **C = Vaatimustenvastainen (kehotus)**

Havainnot

Ilmanvaihto:

Rakennuksen ilmanvaihto on toteutettu usealla ilmanvaihtokoneella. Osa koneista palvelee useaa tilaa ja osa on luokkakohtaisia ja osassa tiloja on painovoimainen ilmanvaihto. Kaikissa varsinaisissa luokkatiloissa on koneellinen tulo- ja poistoilmanvaihto. Polygon ei ollut tutkinut ilmanvaihdon toimivuutta tai ilmamääriä vaan paine-eroja vaipan yli. Paine-erot oli pääosin suositusten mukaiset.

Aistinvaraisesti arvioiden ilmanvaihdossa ei havaittu huomautettavaa.

Sisäilman laatu:

Polygonin tutkimuksien ja olosuhtearvioinnin mukaan sisäilman laatu ja olosuhteet poikkeavat tavanomaisesta. Toimenpiteitä sisäilman laadun ja olosuhteiden näkökulmasta tarvitaan ja toimenpiteitä on tehtävä.

Suoritetun tarkastuksen ja tehtyjen tutkimuksien perusteella terveyshaittaa aiheuttavan haitallisen altistusolosuhteen esiintyminen on todennäköinen koulurakennuksessa, sillä rakenneosissa on todettu olevan epäpuhtauslähteitä ja rakenteista on ilmatiiviyyspuutteita ja rakennevuotoja sisäilmaan. Lisäksi kosteusmittauksissa on todettu rakennekosteuksien olevan poikkeavia tai koholla. Hallitsematon ilmanvaihto saattaa lisätä haitallisen altistusolosuhteen muodostumisen todennäköisyyttä. Koulussa esiintyvä haitallinen altistusolosuhte voi aiheuttaa Terveysuojelulain (763/1994) 1 §:n mukaista terveyshaittaa koulussa oleskeleville.

Rakenneavauksista oli otettu 7 asbestinäytettä. Kolmessa näytteessä oli todettu asbestia. Tämä tulee ottaa huomioon, mikäli rakenteita aletaan purkamaan ja korjaamaan. Purkutyö on tehtävä

asbestipurkutyönä.

Kohteen terveydellisistä olosuhteista ei ole tullut yhteydenottoja tai valituksia terveydensuojeluun.

Toimenpiteet

Terveydensuojelu kehottaa toiminnanharjoittajaa ja kiinteistön omistajaa suunnittelemaan ja ottamaan käyttöön käyttöä turvaavat toimenpiteet mahdollisimman pian. Terveydensuojelu pyytää kirjallista selvitystä mitä käyttöä turvaavia toimenpiteitä otetaan käyttöön. Kirjallinen selvitys tulee antaa 2.12.2024 mennessä. Käyttöä turvaavia toimenpiteitä voisi olla esim. ilmanpuhdistimien lisääminen, siivouksen tehostaminen, ilmanvaihdon säätöjen tarkastaminen ja ilmamäärien lisääminen.

Käyttöä turvaavilla toimenpiteillä voidaan turvata koulunkäyntiä, mutta toimenpiteiden vaikutusta tulee seurata. Toiminnanharjoittajan ja kiinteistön omistajan tulee pitää terveydensuojelu ajan tasalla asiasta. Terveydensuojelu arvioi mahdollisen lisävalvonnan tarpeen ja tekee tarvittaessa ylimääräisiä tarkastuksia. Mikäli käyttöä turvaavat toimenpiteet eivät ole riittäviä, tulee toiminnanharjoittajan suunnitella koulunkäynnin jatkuminen terveellisissä ja turvallisissa tiloissa.

Terveydensuojelu kehottaa toiminnanharjoittajaa ja kiinteistön omistajaa ryhtymään toimenpiteisiin terveyshaittaa aiheuttava olosuhteen poistamiseksi. Terveydensuojelu pyytää kirjallista selvitystä koulutoiminnan jatkosuunnitelmista ja toimenpiteistä terveyshaitan poistamiseksi. Kirjallinen selvitys tulee antaa 18.12.2024 mennessä. Terveyshaitan poistaminen tulisi suunnitella ja toteuttaa erillisen korjaustyösuunnitelman mukaisesti niin, että terveyshaitta poistuu.

Kirjalliset selvitykset tulee toimittaa joko sähköpostitse osoitteeseen mira.ikonen@hollola.fi tai terveysvalvonta@hollola.fi tai postitse tämän asiakirjan ylälaidasta löytyvään osoitteeseen.

4.2 Lämpötila ja veto

Havaintojen luokitus **B = Vähäisiä puutteita (ohjaus ja neuvonta)**

Havainnot

Tarkastuksella oli havaittavissa epätasaisuutta sisäilman lämpötiloissa aistinvaraisesti arvioiden. Tarkastuksella havainnottiin suuntaa antavasti sisälämpötilaa Fluke 971 -mittalaitteella 1-2 lk:n luokkatilassa pöytätasolla. Lämpötilaksi saatiin +19,9 °C. Osassa tiloja patterien venttiilit olivat kiinni ja patteri oli kylmä ja siten tilakin oli aistinvaraisesti arvioiden viileä.

Tiloissa huoneilman lämpötila lämmityskaudella tulee olla + 20 °C - + 26 °C ja lämmityskauden ulkopuolella + 20 °C - + 32 °C. Lisäksi on annettu toimenpidearvoja rakenteiden ja pintojen pistemäisille lämpötiloille.

Toiminnanharjoittajan edustajan kertoman mukaan tilojen sisäilman lämpötilat vaihtelevat ja ovat epätasaiset. Toisinaan on liian kuuma ja toisinaan kylmä.

Polygonin raportin mukaan kahden viikon olosuhdeseurannassa ei havaittu lämpötiloissa poikkeavuuksia. Seurantajakson aikaan ulkolämpötilat olivat syyskuun tavanomaisia lämpötiloja korkeammat. Minimilämpötilat olivat pääasiassa yli +13 °C.

Toimenpiteet

Terveydensuojelu suosittelee tarkastamaan patterien venttiilien säätimet säännöllisesti, jotta mahdollisimman tasainen lämpötila saavutetaan. Mikäli tilojen lämpötiloissa epäillään epäkohtia, tulisi tilan lämpötilaa seurata suuntaa-antavasti esim. irtomittarien avulla. Mikäli näissä mittauksissa havaitaan epäkohtia, tulisi toiminnanharjoittajan selvittää tilojen lämpöolosuhteita ja ryhtyä tarvittaessa toimenpiteisiin lämpötilojen saattamiseksi asianmukaiselle tasolle.

4.3 Melu

Havaintojen luokitus **A = Vaatimustenmukainen (ei toimenpiteitä)**

Havainnot

Melunhallinnassa ei havaittu epäkohtia. Kohteen ympäristössä eikä kohteessa ole sellaisia toimintoja tai sellaisia teknisiä laitteita, joista aiheutuisi terveyshaittaa aiheuttavaa meluhaittaa sisäympäristöön. Käyttäjien omasta toiminnasta ja/tai heistä itsestään syntyvä ”melu” ei pääsääntöisesti ole terveydensuojelulain tarkoittamaa melua.

Teknisen työn tilan ja pienryhmätilojen akustiikkaa oli parannettu lisäämällä akustolevyjä tilaan.

4.4 Radon

Havaintojen luokitus **A = Vaatimustenmukainen (ei toimenpiteitä)**

Havainnot

Koulut kuuluvat radonin mittausselvityksen piiriin. Koulussa on tehty v. 2018 radonpitoisuusmittaus kahdella mittauspurkillä. Saadut radonpitoisuudet olivat < 100 Bq/m³. Pitoisuudet alittivat toimenpiderajan 300 Bq/m³.

4.5 Muut olosuhteet

Havaintojen luokitus **B = Vähäisiä puutteita (ohjaus ja neuvonta)**

Havainnot

Tilojen valaistusta arvioitiin aistinvaraisesti. 5-6 lk:n luokkatilan valaistus oli aistinvaraisesti arvioiden heikohko. Yleisvalaistus tulisi olla vähintään 300 lx (luksia) ja tarkempaa työtä tehdessä valaistusvoimakkuus tulisi olla vähintään 500 lx.

Valaistusvoimakkuutta voidaan tarvittaessa mitata suuntaa-antavasti CEM DT-1301 light meter -mittalaitteella.

Toimenpiteet

Terveysuojelu suosittelee selvittämään valaistusvoimakkuudet ja ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin valaistuksen parantamiseksi tai ryhtymään suoraan toimenpiteisiin valaistusvoimakkuuksien parantamiseksi.

5. PUHTAANAPITO

5.1 Siivoustilat ja -välineet, siivouksen laatu, lelujen, liikuntavälineiden ym. puhdistus, tekstiilihuolto

Havaintojen luokitus **A = Vaatimustenmukainen (ei toimenpiteitä)**

Havainnot

Koulun siivousvälinehuoltotila (kulku liikuntasalin kautta) on pitkän mallinen, pieni tila, joka toimii ilmeisesti lähinnä siivouskärävarastona. Entinen sauna- ja pesuhuonetilana toimii siivousvälineiden huoltotilana ja varastona. Tilassa oli pesukone. Tilassa kuivataan siivousliinat. Polygonin tutkimus ei ulottunut näihin pukuhuone-, pesuhuone- ja saunatiloihin.

Aistinvaraisesti arvioiden tiloissa oli toimintaan nähden siistiä. Viime tarkastuksella havaittua entisen asuntopäädyn portaiden reunojen likaisuutta oli havaittavissa edelleen.

Kohteeseen on laadittu kirjallinen siivoussuunnitelma.

6. JÄTTEET JA JÄTEVEDET SEKÄ HAITTA- JA TUHOELÄIMET

6.2 Haitta- ja tuhoeläimet

Havaintojen luokitus **A = Vaatimustenmukainen (ei toimenpiteitä)**

Havainnot

Tarkastuksella ei havaittu merkkejä haitta- ja tuhoeläimistä. Toiminnanharjoittajan kertoman mukaan he eivät ole havainneet haitta- ja tuhoeläimiä tai niiden jälkiä.

7. TALOUS- JA KÄYTTÖVESI

7.3 Lämpötilat

Havaintojen luokitus **A = Vaatimustenmukainen (ei toimenpiteitä)**

Havainnot

Tarkastuksella arvioitiin lämpimän ja kylmän käyttöveden lämpötilaa Testo 104 -mittalaitteella 1-2 lk:n kotiluokan wc:n käsienvesipisteestä hanasta. Lämpimän käyttöveden lämpötilaksi arviointipisteessä saatiin +53 °C ja kylmän käyttöveden lämpötilaksi +19 °C. Lämpimän käyttöveden lämpötila nousi riittävän korkeaksi lyhyen juoksutuksen jälkeen. Kylmää vettä jouduttiin juoksuttamaan pitkään ennen kuin laski riittävän kylmäksi.

Lämminvesilaitteistosta saatavan lämpimän käyttöveden lämpötila tulee olla vähintään +50 °C ja korkeintaan +65 °C. Vesikalusteesta saatavan lämpimän käyttöveden lämpötila on asetettava toimenpiderajojen välille lyhyen juoksutuksen jälkeen. Uusissa ja korjatuissa kohteissa on tavoitteena, että koko verkoston matkalla lämpimän käyttöveden lämpötila olisi vähintään + 55 °C. Lämpötilojen toimenpiderajat on tarkoitettu *Legionella*-bakteerin kasvun ehkäisemiseksi siten, että vesijohdon kaikissa osissa saavutetaan kyseinen lämpötila.

Sovelletut oikeusohjeet

Terveysuojelulaki (763/1994)

Terveysuojeluasetus (1280/1994)

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista (545/2015)

Asumisterveysasetuksen soveltamisohjeet 8/2016

Säteilylaki (859/2018)

Hallintolaki (434/2003)

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen muuttamisesta (2/2023)

Maksu 390,00 €

Maksuperusteet

Ympäristöterveyden maksutaksa 1.1.2023. Tarkastuksesta perittävä maksu määräytyy tarkastukseen käytettävän työajan mukaan. Työajassa huomioidaan kohteessa suoritettujen tarkastusten lisäksi tarkastuksen valmisteluun ja asiakirjoihin perehtymiseen, tarkastukseen liittyviin järjestelyihin, tarkastuskertomuksen ja muiden asiakirjojen laatimiseen ja toimittamiseen sekä tarkastuksen raportointiin käytettävä aika. Perustarkastuksille on määritetty ympäristöterveyskeskuksen maksutaksassa kohdetyyppikohtaiset kiinteät maksut. Tarkastusmaksun lisäksi peritään kiinteä 40 € käyntimaksu. Käyntimaksu vastaa yhdestä valvontakäynnistä valvontayksikölle keskimäärin aiheutuvia kustannuksia.

Valvontamaksun muutoksenhakuohje

Maksua koskevissa asioissa ottakaa ensisijaisesti yhteyttä kyseisen suorituksen tehneeseen henkilöön ja perus- tai vuosimaksuja koskevissa asioissa sähköpostitse terveysvalvonta@hollola.fi
Päijät-Hämeen ympäristöterveyden maksutaksa sekä maksuja koskeva oikaisuvaatimusohje löytyvät verkko-osoitteesta <https://www.ymparistoterveys.hollola.fi/maksut>

Tarkastaja Mira Ikonen
TERVEYDENSUOJELUINSINÖÖRI
+358444801163
mira.ikonen@hollola.fi

Jakelu Sähköpostitse Esa Rouvala, Pekka Ahlqvist, Petri Haapanen ja
kirjaamo/Asikkalan kunta